

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1

V § 2 písm. af) sa upravila definícia ohrozenia vôd z dôvodu, že ohrozenie vôd popri vymenovanom nakladaní s odpadovými vodami a osobitnými vodami bolo z aplikačnej praxe zistené hlavne pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami.

K bodu 2

V § 2 písmene bb) sa pre účely vodného zákona vymedzuje pojem sediment vzhľadom na úpravu manažmentu sedimentov § 2 písmeno bc) a doplnením ustanovenia o odstraňovaní sedimentu podľa § 23 ods. 1 písm. e) v spojení s § 48 ods. 5 písm. x) vodného zákona.

V § 2 písmene bd) sa zavádza definícia pojmu vodná plocha, ktorej potreba vyplynula z aplikačnej praxe pre zjednotenie a zjednodušenie postupov pre zápis zmeny druhu pozemku katastrálnymi odbormi.

V nadväznosti na úpravu § 21 ods. 7, kde sa zavádza dodržiavanie ekologických prietokov, sa v § 2 písmene be) dopĺňa definícia pojmu ekologický prietok. Návrh sa dopĺňa z dôvodu požiadavky vyplývajúcej z usmernenia „Ecological flows in the implementation of the Water Framework Directive, (EC, 2016)“ ktoré na ňu nadväzuje.

K bodu 3

V § 6 ods. 5 a 6 sa navrhujú zmeny pre nahlasovanie odberov povrchových vôd a podzemných vôd a vypúšťania odpadových vôd do povrchových a podzemných vôd v závislosti od ich odobratého a vypusteného množstva. Navrhovaná zmena sa týka iba právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa. Návrh na zmenu pre nahlasovanie odobratých množstiev vôd (aj tých menších) je potrebné pre spresnenie bilancií povrchových a podzemných vôd.

K bodu 4

Ide o gramatickú úpravu.

K bodu 5

Úprava § 16a ods. 3 vyplynula v nadväznosti na úpravu a doplnenie § 73 ods. 13 v súvislosti s úhradou nákladov za vypracovanie odborného stanoviska odbornou organizáciou.

K bodu 6

V § 16a ods. 4 požiadavka predĺžiť lehotu vyplynula z aplikačnej praxe. Orgány štátnej vodnej správy aj keď neodosielajú projektovú dokumentáciu na posúdenie poverenej osobe, musia vypracovať záväzné stanovisko na základe vyhodnotenia predloženej dokumentácie, čo lehota siedmich dní v aplikačnej praxi spôsobovala ťažkosti s dodržaním termínu z časových dôvodov ako aj nedostatočného personálneho obsadenia. Pričom lehota v §16a ods. 3 by mala ostať zachovaná.

K bodu 7 (§16a ods. 9)

V celom materiáli bolo potrebné rozlíšiť a špecifikovať, kedy ide o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie.

K bodu 8

V § 21 ods. 2 ide o legislatívno-technickú úpravu.

V platnom znení § 21 ods. 2 písm. a) mal orgán štátnej vodnej správy možnosť voľby určiť výšku ročného odberu, ak odber trval dlhšie ako jeden rok. Po úprave ide o povinnosť orgánu štátnej vodnej správy, tzv. obligatórna povinnosť, určiť aj výšku ročného odberu. Z aplikačnej praxe bolo zistené, že mnohým subjektom bolo vydané povolenie na odber vôd v množstvách nižších, ako sú ustanovené v ustanoveniach § 6 ods. 5, pričom nemali v povolení uvedenú povinnosť merania, preto v takýchto prípadoch nie je možné vyhodnotiť dodržiavanie základných povinností pri nakladaní s vodami, zabezpečenie trvalo udržateľného využívania daného útvaru vôd a v mnohých prípadoch následne nie je možné kvantitatívne vyhodnotiť ani nakladanie s odpadovými vodami v danej prevádzke a nie sú k dispozícii relevantné údaje potrebné pre vodnú bilanciú SR a evidenciu o vodách SR.

K bodu 9

V nadväznosti na úpravu § 21 ods. 7, kde sa zavádza dodržiavanie ekologických prietokov sa v § 2 písmeno be) dopĺňa definícia pojmu ekologický prietok. Návrh sa dopĺňa z dôvodu požiadavky vyplývajúcej zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 5; Ú. v. ES L 327, 22.12.2000) v platnom znení (ďalej len „Rámcová smernica o vode“) a usmernenia „Ecological flows in the implementation of the Water Framework Directive, (EC, 2016)“ ktoré na ňu nadväzuje.

K bodu 10 až 11

V § 21 ods. 8 sa zlúčil s pôvodným odsekom 9. Ide o legislatívno-technická úpravu. Pôvodný odsek 10 sa prečísloval na odsek 9.

K bodu 12 a 13

§ 23 ods. 1 písm. e) a § 23 ods. 2

Zavádza sa potreba povolenia na odstraňovanie sedimentov v nadväznosti na definíciu v § 2 písm. bb) v spojitosti s písm. bc). Zároveň sa zavádza výnimka pre správcu vodného toku.

K bodu 14

Úprava v § 23 ods. 3 vyplynula z dôvodu, že v § 23 ods. 1 sa doplnilo písm. e). Legislatívno-technická úprava.

K bodu 15

§ 23 ods. 4

Navrhovaným znením sa zavádza povinnosť a rozsah sledovania hodnôt znečistenia sedimentov.

K bodu 16 (§ 24 ods. 3)

V celom materiáli bolo potrebné rozlíšiť a špecifikovať, kedy ide o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie.

K bodu 17

Úprava § 26 ods. 1 vyplynula z praxe. V prípade kategorizovaných vodných stavieb je potrebné posúdiť, či navrhované stavebné úpravy nevyžadujú z hľadiska technicko-bezpečnostného dohľadu (ďalej aj „TBD“) rozhodnutie o stavebnom zámere.

K bodu 18

Navrhuje sa upraviť § 26 ods. 8 vodného zákona s cieľom precizovať právnu úpravu podmienok uskutočňovania a prevádzkovania vodných stavieb, ktorými sú vodovodné potrubia verejného vodovodu a stokové siete verejnej kanalizácie, najmä v prípadoch, keď sú tieto stavby umiestňované alebo prevádzkované na pozemkoch vo vlastníctve iných osôb.

Verejné vodovody a verejné kanalizácie sú vodnými stavbami, pričom právny režim ich povoľovania vyplýva z vodného zákona a v nadväznosti na právnu úpravu stavebného práva. Súčasne zákon č. 442/2002 Z. z. obsahuje osobitnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na verejné vodovody a verejné kanalizácie, vrátane práv a povinností súvisiacich s ich projektovaním, zriaďovaním, prevádzkovaním, opravami, údržbou, obnovou a rekonštrukciou, ako aj práv a povinností vlastníkov pozemkov, na ktorých sa tieto stavby nachádzajú alebo ktorých sa dotýkajú.

Doterajšia právna úprava § 26 ods. 8 vodného zákona preto nemusí v dostatočnej miere vyjadrovať vzájomnú väzbu medzi všeobecnou úpravou povoľovania vodných stavieb a osobitnou právnou úpravou verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Navrhovaná úprava tento vzťah precizuje tak, aby bolo jednoznačné, že pri povoľovaní predmetných vodných stavieb sa zohľadňujú aj práva a povinnosti ustanovené zákonom č. 442/2002 Z. z.

Zároveň sa vypúšťa obmedzenie, podľa ktorého sa predmetná právna úprava uplatňovala pri výstavbe vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo stokovej siete verejnej kanalizácie iba mimo zastavaného územia obce. Vypustením uvedeného obmedzenia sa zabezpečí jednotný právny režim pre umiestňovanie a uskutočňovanie predmetných vodných stavieb bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v zastavanom území obce alebo mimo neho.

Navrhuje sa tiež nahradiť formuláciu, podľa ktorej orgán štátnej vodnej správy „rozhodne o podmienkach“, formuláciou, podľa ktorej orgán štátnej vodnej správy „určí podmienky a požiadavky“. Cieľom je jednoznačnejšie vymedziť obsah rozhodovania príslušného orgánu pri povoľovaní vodnej stavby a jeho väzbu na práva a povinnosti vyplývajúce z osobitnej právnej úpravy, a to vzhľadom na ustanovenie pojmu „súbor stavieb“ v Stavebnom zákone (zákon č. 25/2025 Z. z.), v zmysle ktorého môžu nastať situácie, kedy orgán štátnej vodnej správy nebude vecne a miestne príslušným špeciálnym stavebným úradom (§ 16 Stavebného zákona), ale bude v postavení dotknutého orgánu štátnej správy (§ 21 Stavebného zákona). Navrhované ustanovenie zároveň výslovne odkazuje na osobitnú právnu úpravu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, najmä na ustanovenia upravujúce oprávnenia a povinnosti súvisiace s umiestnením, uskutočnením, prevádzkou a ochranou týchto stavieb. Ide najmä o § 3, § 19a, § 20 a § 20a zákona č. 442/2002 Z. z.

Výslovné prepojenie oboch právnych úprav je potrebné aj z dôvodu zabezpečenia kontinuity výkonu činností nevyhnutných na riadne fungovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Prevádzkovateľ musí mať možnosť zabezpečovať nielen samotné uskutočnenie vodnej stavby, ale aj jej následnú prevádzku, opravu, údržbu, obnovu a rekonštrukciu v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.

V nadväznosti na povahu verejných vodovodov a verejných kanalizácií ako verejnej technickej infraštruktúry sa zachováva aj úprava pásiem ochrany a hygienických pásiem súvisiacich s týmito stavbami. Ich vymedzenie je nevyhnutné na zabezpečenie ochrany vodovodných potrubí, stokových sietí a zariadení na čistenie odpadových vôd a na zabezpečenie riadneho výkonu práv a povinností osôb, ktoré tieto stavby vlastní alebo prevádzkujú.

Navrhovaná právna úprava má za cieľ odstrániť možné aplikačné nejasnosti pri výstavbe a následnej prevádzke verejných vodovodov a verejných kanalizácií na cudzích pozemkoch a zároveň vytvoriť jednoznačnejší právny rámec pre výkon práv a povinností vlastníkov, stavebníkov a prevádzkovateľov týchto stavieb.

Navrhovanou úpravou sa sleduje aj zabezpečenie verejného záujmu na riadnom a kontinuálnom zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou a na odvádzaní a čistení odpadových vôd. Efektívne uskutočňovanie, prevádzkovanie, údržba, obnova a rekonštrukcia verejných vodovodov a

verejných kanalizácií sú nevyhnutným predpokladom na zabezpečenie týchto základných verejných služieb a na ochranu práv a oprávnených záujmov obyvateľov.

K bodu 19

§ 26a ods. 1

Vzhľadom k tomu, že v ustanovení § 26a ods. 1 absentuje lehota, do kedy sa má orgán štátnej vodnej správy vyjadriť, či na uskutočnenie revitalizácie postačí ohlásenie alebo je potrebné povolenie, stanovuje sa lehota 30 dní, v ktorej sa má orgán štátnej vodnej správy vyjadriť. Ide tiež o zosúladenie s novým Stavebným zákonom, v zmysle ktorého overenie projektu stavieb na ohlásenie stavby sa vykoná overovacou doložkou v lehote do 30 dní. V prípade, ak orgán štátnej vodnej správy nedoručí v lehote 30 dní overovaciu doložku, predpokladá sa, že overovaciu doložku vydal.

K bodom 20 a 21

Do predmetných ustanovení boli doplnené odkazy Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 22

V § 26a ods. 4 sa precizuje text.

K bodu 23

Úpravou ustanovenia § 28 ods. 2 písm. k) sa odstránia súčasné nedostatky absentujúceho legislatívneho rámca, teda právnej úpravy pre vydávanie relevantných listín týkajúcich sa zmeny druhu pozemku. Podľa doterajšieho znenia vodného zákona sa katastru nehnuteľností predkladalo rozhodnutie podľa § 23 ods. 1 písm. c) a d) a § 43 ods. 8. Na základe navrhovanej úpravy bude orgán štátnej vodnej správy vydávať vyjadrenie, ktoré je podľa § 73 ods. 18 považované za záväzné stanovisko pre konania orgánov štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností, orgánov štátnej správy lesného hospodárstva a orgánov štátnej správy ochrany poľnohospodárskej pôdy, ako podklad pre rozhodnutie o zmene druhu pozemku, ak je pochybnosť o tom, či pozemok je, alebo nie je vodnou plochou.

K bodom 24 až 32

V ustanovení § 32 sa upravuje možnosť ochrany iných vodných zdrojov (napr. pre rekreačné oblasti, napájanie zvierat, zdroje pre potravinárske podniky s vlastným zdrojom), ako vodárenských, alebo využiteľných vodárenských zdrojov. Ide o úpravu v nadväznosti na problematické lokality, kde nie je prístup k pitnej vode dodávanej verejným vodovodom a zdroj podzemnej vody predstavuje jedinou alternatívu na zabezpečenie obyvateľov a zvierat pitnou vodou. Zároveň sa sprísnil podmienky pri predkladaní návrhu na určenie ochranných pásiem vodárenského zdroja a iného vodného zdroja, kedy doteraz platilo, že sa geometrický plán predkladá iba ak sa pozemky tvoriace ochranné pásmo vodárenského zdroja I. stupňa rozdeľujú alebo zlučujú. Zatiaľ čo aktuálne znenie vyžaduje predloženie geometrického plánu všeobecne. Doplnením nového odseku sa zavádza odkaz na osobitný predpis, ktorý sa zároveň vzťahuje aj na iné vodné zdroje.

K bodu 33

Úprava ustanovenia § 36 ods. 3 je zameraná na odstránenie nepresného termínu, keďže v zmysle ustanovenia § 36 ods. 1 vodného zákona komunálne odpadové vody pred ich vypúšťaním do povrchových vôd alebo podzemných vôd musia prejsť čistením, ktorým sa zabezpečia spôsobom podľa odsekov 2 a 3 požadované limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia týchto vypúšťaných vôd v závislosti od veľkosti zdroja znečistenia. Musia teda prejsť primárnym čistením. V obciach do 2000 EO, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu alebo majú vybudovanú verejnú

kanalizáciu, ale táto nezabezpečuje odvádzanie odpadových vôd na ČOV tak, aby odpadové vody prešli primeraným čistením, je potrebné umožniť využívať primerané systémy.

K bodu 34

Úpravou § 36 ods. 4 sa precizuje text. Slovo „najviac“ sa týka množstva a „najdlhšie“ sa týka obdobia.

K bodu 35

Navrhovaná úprava § 36 ods. 9 vychádza z kontrolnej praxe, kedy odber i rozbor vykonalo akreditované laboratórium, ale nemalo akreditáciu na všetky určené ukazovatele znečistenia.

K bodu 36

Úpravou § 39 ods. 4 sa navrhuje vypustiť pojem „pravidelne“, keďže aj na nepravidelné, resp. jednorazové (naplnenie systému do vyhrievania futbalového trávniku a pod.) používanie týchto látok, či už v procese výroby, alebo na sklade by sa mala vzťahovať povinnosť zostaviť havarijný plán, ak by množstvo v ktoromkoľvek okamihu zaobchádzania bolo vyššie ako stanovené hodnoty.

K bodu 37

Úprava § 39 ods. 11 vyplynula z aplikačnej praxe, keďže aj počas jazdy motorového vozidla v povrchových, alebo odkrytých podzemných vodách by mohlo dôjsť k úniku znečisťujúcich látok a poškodzovaniu koryta vodného toku a biotopov. Zároveň sa v ustanovení dopĺňajú potrebné výnimky hlavne pre správcu vodného toku za účelom uľahčenie prístupu k pobrežným pozemkom a pozemkom potrebných pre výkon správy vodných tokov, pričom sa rozširujú výnimky aj na činnosti vykonávané v súlade s osobitným povolením podľa vodného zákona a na zabezpečenie civilnej ochrany, záchranných zložiek a obrany štátu.

K bodu 38

Uvedený návrh § 41 ods. 7 písm. b) vyplýva z aplikačnej praxe pri riešení mimoriadnych ohrození, resp. mimoriadnych zhoršení kvality vôd, keď predchádzajúca právna úprava ukladala povinnosť sledovať kvalitu len ohrozených podzemných vôd, pričom k ohrozeniu povrchových vôd dochádza vždy, keď sa jedná o udalosti spojené s nedovoleným vypúšťaním odpadových vôd. Rovnako je z hľadiska nastavenia bezprostredných i následných opatrení potrebné poznať kvalitatívne vlastnosti odpadových vôd či znečisťujúcich látok, ktoré danú udalosť spôsobili. Na základe sledovania kvality vôd môže inšpekcia účinnejšie a adresnejšie nariadiť opatrenia na odstránenie škodlivých následkov mimoriadneho ohrozenia/zhoršenia kvality vôd, lepšie zistiť príčinu udalosti, ako i zabezpečiť vyššiu úroveň ochrany práv a právom chránených záujmov iných užívateľov vôd, na ktorých mimoriadne ohrozenie alebo zhoršenie kvality vôd vzniklo. Uvedená požiadavka je v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“, keďže túto povinnosť ukladá zákon pôvodcovi mimoriadneho ohrozenia alebo zhoršenia kvality vôd.

K bodu 39

V § 43 ods. 7 ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zavedenie pojmu sediment do vodného zákona (§ 2 písm. bb) a bc)).

K bodu 40

Navrhovanou úpravou § 43 ods. 9 je vlastník pozemku povinný strpieť na svojom pozemku vodný tok a výkon správy vodného toku v zmysle § 48 ods. 5 s výnimkou uplatnenia § 45 ods.1. Cieľom navrhovanej úpravy je vyriešiť najmä súdne spory, v ktorých subjekty, ktoré sú v katastri zapísané ako vlastníci pozemkov pod vodnými tokmi, žalujú štát za obmedzenie vlastníckeho práva. Cieľom ustanovenia je vyriešiť súdne spory, v ktorých vlastníci pozemkov pod vodnými tokmi žalujú štát

za užívanie pozemkov, po ktorých preteká vodný tok, za bezdôvodné obohatenie sa. Tento stav pretrváva od účinnosti zrušeného zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), kedy pozemky pod vodnými tokmi prešli do vlastníctva štátu. Počas účinnosti zákona platilo, že súčasťou vodného toku je koryto vodného toku. Podľa právnej teórie pozemky tvoriace koryto riek (riečište) mohli byť do 1.4.1975 v súkromnom vlastníctve. Zaradením § 31 ods. 1 do zákona č. 138/1973 Zb. do pojmu vodných tokov, boli zahrnuté aj ich korytá, či už prirodzené, upravené alebo umelé (vodné kanály, nádrže a pod.). Z hľadiska vlastníctva to znamenalo, že ku dňu účinnosti vodného zákona, t. j. 1. apríla 1975, došlo k poštátneniu týchto pozemkov, pričom za pozemky tvoriace prirodzené toky nepatrila náhrada a v ostatných prípadoch patrila náhrada obdobne podľa predpisov o vyvlastnení. Tento právny stav aj v zmysle dôvodovej správy k novele vodného zákona č. 184/2002 Z. z., zostal naďalej zachovaný. Uvedené potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (8 Sžo 38/2007). Uvedená zmena bola potrebná aj vzhľadom na to, že doteraz nedošlo k zápisu pozemkov v prospech štátu a retroaktivita je neprípustná.

K bodu 41

Z aplikačnej praxe vyplynula požiadavka upraviť navrhované znenie § 46 ods. 2, tak aby bolo v praxi vykonateľné.

K bodu 42

Návrhom zákona sa zavádza pojem „sediment“ ako všeobecne nadradený pojem (všetko usadené), ktorý zahŕňa v sebe aj pojem nános, a v nadväznosti na zavedený pojem v § 2 písm. bb) a bc) bolo potrebné upraviť aj § 47 ods. 3 písm. c).

K bodu 43

V § 48 ods. 5 písm. x) sa zavádza pre účely vodného zákona nová kompetencia pre správcu toku, a to odstraňovanie sedimentov a nakladanie s nimi. Ide o nevyhnutnú činnosť smerujúcu k zabezpečeniu povinností z vodného zákona pre správu vodného toku v zmysle § 48 ods. 5 písm. b) „udržiavať korytá v stave, ktorý zabezpečuje ich prirodzenú alebo projektovanú prietoknosť a hĺbku vody“ a písm. e) „udržiavať a čistiť koryto a odstraňovať naplaveniny, ľadové a iné prekážky a dočasné ostrovy z vodného toku, čo je nevyhnutné na zabezpečenie nehateného odtoku alebo prietoku“. Štátne podniky – podnik Vodohospodárska výstavba, štátny podnik (ďalej len „VV, š. p.“), ako aj Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik (ďalej len „SVP, š. p.“) vykonávajú v zmysle ustanovení vodného zákona starostlivosť o zachovanie a rozvoj všetkých funkcií vodných tokov a ich koryt, činnosti súvisiace s udržiavaním dna vodného toku v riadnom stave a so starostlivosťou o nehatený odtok vody, najmä odstraňovaním nánosov vo vodnom toku (ďalej len „sedimenty“). SVP, š. p. ako správca vodného toku a prevádzkovateľ vodnej cesty a podnik VV, š. p., ako správca vodnej stavby na vodnom toku - Systavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros sú povinní zabezpečiť uvedené činnosti.

Vzhľadom na identifikované usadzovanie sedimentov v zdrži Hrušov, vykonaných výskumov, posudkov a monitoringu je potrebné doteraz realizované opatrenia v danom priestore optimalizovať a pristúpiť k systematickému odstraňovaniu sedimentov z identifikovaných miest v zdrži Hrušov/stupeň Čunovo.

K bodu 44

V navrhovanej úprave § 49 ods. 1 písm. c) ide legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zavedenie pojmu sediment podľa bodu 2.

K bodu 45

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na úpravu v bode 18.

K bodu 46

V navrhovanej úprave § 50 ods. 1 písm. c) ide o zosúladenie používanej terminológie podľa zákona o vnútrozemskej plavbe.

K bodu 47

Úpravou § 52 ods. 1 písm. i) sa precizuje text tak, aby pre posudzovanie toho, či ide o vodnú stavbu nebolo rozhodujúce, či bol/je kal dopravovaný hydraulickým spôsobom (za ktorý sa bežne považuje doprava potrubím), alebo iným spôsobom (napr. autocisternou), podstatné je, či stavba dokáže zadržiavať vodu/kal.

K bodu 48

V § 52a sa precizuje text, že postup vyvlastňovacieho konania sa vykonáva podľa osobitného predpisu, teda podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 49

Navrhované ustanovenie upravuje metodiku oceňovania pozemkov pri vyvlastnení podľa § 52a tak, aby bola zabezpečená primeraná výška náhrady. Odsek 2 ustanovuje, že náhrada bude stanovená podľa všeobecnej hodnoty pozemku v zmysle vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, v ktorej sa zohľadní intenzita využitia podľa skutkového stavu. Tým sa zabezpečuje ústavne požadovaná primeranosť náhrady a súlad s požiadavkou osobitného zákona o vyvlastnení, podľa ktorej nesmie byť náhrada nižšia ako všeobecná hodnota určená podľa zákona.

K bodu 50

Doplnením § 52b sa reaguje na vážny majetkovoprávny problém týkajúci sa pozemkov pod vodnými stavbami vo vlastníctve štátu, ktoré neboli historicky vysporiadané. Mnohé významné vodné stavby (hate, hrádze, kanály, vodné nádrže a pod.) boli budované v minulosti (pred rokom 1989) bez riadneho usporiadania vlastníctva pozemkov. V dôsledku toho dnes existujú prípady, keď vodná stavba stojí na súkromnom pozemku, pričom štát alebo jeho organizácie nemajú k danému pozemku zmluvne zabezpečené právo užívania. Ide o neželateľný stav, pretože na jednej strane ohrozuje verejný záujem (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, ochrana pred povodňami, zásobovanie priemyslu a poľnohospodárstva úžitkovou vodou, výroba elektrickej energie a s tým spojená plynulá správa a prevádzka vodohospodárskych diel) a na druhej strane vedie k sporom s vlastníkmi pozemkov z dôvodu faktického užívania.

Navrhovaná právna úprava je preto potrebná vo verejnom záujme na ochranu strategickú vodohospodárskej infraštruktúry. Novela vodného zákona z roku 2024 už zaviedla možnosť vyvlastniť pozemky pod vodnými stavbami od takýchto vlastníkov. Keďže však štát nevie okamžite zabezpečiť proces vyvlastnenia, najmä z finančných dôvodov, je potrebné zaviesť aj okamžitý dočasný režim užívania týchto pozemkov. Tento režim zabezpečí, že vodohospodárske podniky môžu pozemky ďalej užívať na účely prevádzky a údržby vodných stavieb bez prerušenia a bez rizika vzniku nových nárokov z bezdôvodného obohatenia. Navrhované ustanovenie zavádza dočasný právny režim, ktorým sa preklenie súčasný nežiaduci stav, kým nedôjde k definitívnemu majetkovoprávnemu vysporiadaniu pozemkov pod vodnými stavbami. Tento režim má formu zákonného vecného bremena – t. j. práva k cudzej nehnuteľnosti vznikajúceho priamo zo zákona. Návrh zákona výslovne uvádza, že takéto právo vzniká ex lege dňom účinnosti zákona v prospech vlastníka vodnej stavby. Zámerom je preklenúť obdobie, počas ktorého bude prebiehať postupné vysporiadanie vlastníctva (či už formou vyvlastnenia, kúpnych zmlúv alebo pozemkových úprav).

Dočasný režim vecného bremena bude teda platiť len do času, kým prebehnú uvedené procesy (pozemkové úpravy, prípadne vyvlastnenie) a nedôjde k trvalému vysporiadaniu vlastníctva. Ide

o obmedzenie, teda povinnosť vlastníka pozemku „strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav“ v príslušnom katastrálnom území. Predpokladá sa, že vykonaním pozemkových úprav dôjde buď k prevodu pozemku pod stavbou do vlastníctva štátu, alebo k inému definitívnemu usporiadaniu, po ktorom už dočasné vecné bremeno nebude potrebné. Navrhovaná úprava cielene mieri na historicky nevysporiadané pozemky, pri ktorých nie je možné zriadiť nájom alebo iný právny vzťah zmluvnou cestou. Ide najmä o situácie, keď:

- Vlastnícke práva sú nejasné alebo rozptýlené – napríklad pozemky s veľkým počtom dedičov, neznámymi alebo nezistenými vlastníkmi, prípadne pozemky vedené na zrušené organizácie, kde zmluvné dojednanie práv nie je reálne uskutočniteľné.
- Vlastníci nesúhlasia s uzavretím zmluvy – v mnohých prípadoch vlastníci vedome odmietajú uzavrieť nájomnú zmluvu so správcom vodnej stavby.
- Pozemok je fakticky dlhodobo zastavaný vodnou stavbou, ktorú nemožno odstrániť ani premiestniť – ide o trvalý záber (napr. teleso hrádze, kanála) v líniovej stavbe, ktorý nie je možné uvoľniť inak, ako majetkovoprávnym vysporiadaním.

Dôvodom tohto nastavenia je zabránenie vzniku právneho vákua alebo sporov v prechodnom období. Ak by zákon neriešil situáciu existujúcich stavieb okamžite, vlastníci pozemkov by sa mohli snažiť využiť časovú medzeru na ďalšie žaloby alebo rýchle vypovedanie zmlúv tesne pred účinnosťou zákona. Takto však všetky dotknuté vzťahy prechádzajú pod režim vecného bremena naraz a automaticky. Od tohto momentu už užívanie pozemku nie je „bez právneho dôvodu“, ale má oporu v zákone, čo znemožňuje uplatňovať nároky z bezdôvodného obohatenia za obdobie po účinnosti.

Je potrebné podotknúť, že toto riešenie rešpektuje zákaz retroaktivity – nevstupuje do ukončených minulých právnych vzťahov, iba ex nunc (odteraz) upravuje pokračujúci stav. Právo vzniká spätne k tomuto konkrétnemu dátumu, teda k účinnosti zákona bez potreby individuálnych úkonov. Z praktického hľadiska bude podkladom pre záznam do katastra nehnuteľností súpis nehnuteľností, ku ktorým takto právo vzniklo dňom účinnosti zákona – tento súpis vyhotoví príslušný správca vodných stavieb a predloží ho na kataster, aby sa vecné bremená evidovali (v zmysle § 34 a 42 katastrálneho zákona).

Dočasné vecné bremeno podľa tohto návrhu zákona je nezávislé a odlišné riešenie. Jeho zavedenie nemá za následok zánik ani skrátenie práv vlastníka pozemku viac, než je nevyhnutné: vlastník naďalej ostáva vlastníkom svojej nehnuteľnosti, avšak musí **strpieť obmedzenie spočívajúce v držbe a užívaní pozemku pod vodnou stavbou** v prospech správcu vodnej stavby. Toto obmedzenie je **legitímne vo verejnom záujme** – zabezpečuje prevádzku diela dôležitého pre spoločnosť.

Oba inštitúty (zákonné vecné bremeno aj vyvlastnenie) môžu existovať paralelne. **Zriadenie vecného bremena nevylučuje, že štát neskôr pristúpi k vyvlastneniu** toho istého pozemku, pokiaľ to bude účelné. Naopak, dočasné vecné bremeno **zabezpečí okamžitý právny rámec**, kým sa vyvlastňovací proces začne alebo dokončí. Tým sa predíde právnym medzerám – **pozemky budú právne podchytené okamžite**, a následné vyvlastnenie (ak nastane) už iba *premení dočasné užívacie právo na trvalé vlastníctvo*. Po prípadnom vyvlastnení samozrejme vecné bremeno zanikne (z dôvodu splynutia – štát bude vlastníkom aj „služobníkom“ zároveň).

Treba zdôrazniť, že **navrhovaná úprava nezakladá vznik nároku na vlastnícke právo ani neodníma vlastníkom ich vlastníctvo** automaticky. Vlastníci dotknutých pozemkov budú mať naďalej právo s pozemkom disponovať v medziach, ktoré nebudú brániť výkonu vecného bremena.

Treba zdôrazniť, že **navrhovaná úprava nezakladá vznik nároku na vlastnícke právo ani neodníma vlastníkom ich vlastníctvo** automaticky. Vlastníci dotknutých pozemkov budú mať naďalej právo s pozemkom disponovať v medziach, ktoré nebudú brániť výkonu vecného bremena. Zároveň platí, že obmedzenie vlastníckeho práva vo verejnom záujme musí byť **za primeranú jednorazovú náhradu**. Výška primeranej jednorazovej náhrady sa určí znaleckým posudkom vo výške všeobecnej hodnoty obmedzenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ak sa vlastník vodnej stavby a vlastník pozemku nedohodli inak.

V prípade vodných stavieb, ktoré nepodliehajú evidencii v katastri nehnuteľností, bude pri predložení návrhu na záznam zákonného vecného bremena v katastri nehnuteľností potrebné zo strany vlastníka vodnej stavby preukázať legálnosť predmetnej stavby, a to prostredníctvom napr. originálu/osvedčenej kópie kolaudačného rozhodnutia a vlastníctvo k nej. V prípade, že neexistuje kolaudačné rozhodnutie (pri starých stavbách), bude možné predložiť osvedčenie o existencii stavby alebo rozhodnutie OŠVS vydané v zmysle § 52 ods. 2 zákona o vodách: „V prípade pochybností, či ide o vodnú stavbu alebo jej súčasť, rozhodne orgán štátnej vodnej správy.“.

Zároveň sa odstraňuje duplicita. Uvedené sa bude preukazovať listinne. Zápis zákonného vecného bremena k pozemkom pod vodnými stavbami v zmysle predmetného ustanovenia sa týka už existujúcich vodných stavieb, čo vyplýva aj zo znenia samotného ustanovenia „k pozemku pod vodnou stavbou“, čím sa má na mysli už existujúca vodná stavba.

Nárok na náhradu vzniká od účinnosti zákona a zaniká najneskôr do troch rokov odo dňa zápisu vecného bremena.

K bodom 51 a 52

Úprava nadpisu § 53 a § 53 odseku 1 vyplynula zo zmeny v ustanoveniach ods. 1 písm. b), písm. c) a písm. j).

K bodu 53

Navrhovaná úprava ustanovenia § 53 ods. 1 písm. b) umožňuje zabezpečiť vstup na vodnú stavbu poverenej organizácii, čo umožní výkon jej povinností a oprávnení vyplývajúcich z platnej legislatívy.

K bodu 54

V nadväznosti na úpravu bodu 2 ide o precizovanie ustanovenia § 53 ods. 1 písm. c). Návrhom zákona sa zavádza pojem „sediment“ ako všeobecne nadradený pojem (všetko usadené), ktorý zahŕňa v sebe aj pojem nános.

K bodu 55

V § 53 ods. 1 písm. d) ide o zosúladenie používanej terminológie podľa zákona o vnútrozemskej plavbe.

K bodu 56

V § 53 ods. 1 písm. h) sa špecifikuje, ktoré vodné stavby je možné prevádzkovať len na základe manipulačného poriadku. Predmetné ustanovenie sa netýka vodných stavieb zriadených na plavebné účely bez vzdúvania a akumulácie (napr. prístavné bazény bez zátvorného objektu).

K bodu 57

Doplnením § 53 ods. 1 písm. j) sa zavádza povinnosť pre vlastníka vodnej stavby, prevádzkovateľa a správcu odstraňovať sedimenty na vodnej stavbe. Táto povinnosť sa vzťahuje výlučne na vlastníka, správcu alebo prevádzkovateľa tej časti vodnej stavby, v ktorej dochádza k usadzovaniu

sedimentov. Predpokladá sa, že vlastníkom vodnej stavby si všetky povinnosti, postup plnenia vysporiada s prevádzkovateľom a správcom v rámci zmluvného vzťahu. V rámci systematického nakladania so sedimentami vo vodnom toku sa pre účely vodného zákona zadefinoval pojem sediment a manažment sedimentov. Podrobnosti o manažmente sedimentov upraví vykonávací predpis.

K bodu 58

V § 53 ods. 3 sa rozširuje povinnosť udržiavať vodnú stavbu v riadnom stave a zabezpečovať jej údržbu aj na vlastníkov studne, stavby vodovodných potrubí, vodovodov a ďalšie vodárenské objekty samostatne slúžiace na účely zásobovania vodou, stavby stôk, stokové siete vrátane objektov na nich, čistiarne odpadových vôd a iné stavby určené na zneškodňovanie odpadových vôd a osobitných vôd a na ich vypúšťanie do povrchových vôd, podzemných vôd alebo do banských vôd a stavby určené na predchádzajúce čistenie odpadových vôd pred ich vypúšťaním do verejnej kanalizácie.

K bodu 59 a 60

Cieľom doplnenia § 53 o nový odsek 4 je zabezpečiť nástroj na systémovú a efektívnu obnovu vodných stavieb a navrhovaný plán obnovy vodných stavieb bude určovať následný postup samotnej realizácie obnovy vodných stavieb. Navrhovaná účelová rezerva finančných prostriedkov na realizáciu obnovy vodných stavieb bude tvorená vo výške ročných odpisov dlhodobého hmotného majetku správcu vodnej stavby. Väčšina významných vodných stavieb na Slovensku bola vybudovaná v 50. – 80. rokoch minulého storočia. Vzhľadom na dlhodobý prevádzkový a investičný dlh presahujúci 1 mld. €, mnohé existujúce vodné stavby vyžadujú zvýšenú potrebu opráv a rekonštrukcií. Zabezpečenie obnovy týchto vodných stavieb, resp. zlepšenie stavu existujúcich objektov a zariadení vodných stavieb - zabezpečenie ich bezpečnej prevádzky schopného stavu s cieľom znižovania alebo obmedzenia negatívnych vplyvov a dopadov vodnej stavby na stav vôd, funkcie vodného toku a protipovodňovú ochranu je neodkladne nevyhnutné.

Nová navrhovaná právna úprava v § 53 odseku 5 a § 53b má za cieľ zjednodušiť proces odstraňovania sedimentov vo vodných nádržiach, ako aj odstraňovanie nánosov a prekážky vo vodnom toku pre správcu vodnej stavby, VV, š. p., a správcu vodohospodársky významných vodných tokov, SVP, š. p. Vlastník vodnej stavby je povinný v zmysle § 53 ods. 1 písm. c) vodného zákona udržiavať v riadnom stave dno a brehy vodného toku v mieste vzdutia a starať sa v ňom o nehatený odtok vody a odchod ľadu, riadnu prevádzku vodnej cesty a aby nedošlo k ohrozeniu bezpečnosti osôb, majetku a vodohospodárskych a iných právom chránených záujmov. Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) presne špecifikuje v poznámke pod čiarou v súvislosti s touto povinnosťou konkrétne vodné stavby. Systematické odstraňovanie sedimentov vychádza aj z Koncepcie vodnej politiky SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 372 z 1. júna 2022. Zároveň v zmysle zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je správca vodohospodársky významných vodných tokov zodpovedný za udržiavanie a zlepšovanie podmienok na prevádzku plavidiel na sledovaných vodných cestách, za vyznačenie plavebných prekážok na vodných cestách a ich odstraňovanie na základe pokynov Doprvného úradu. Podľa zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov má SVP, š. p., povinnosť odstraňovať nánosy z koryta vodného toku a porasty na brehu vodného toku, ktoré znižujú prietokovú kapacitu koryta vodného toku alebo vzdúvajú hladinu vody počas povodne.

K bodu 61

Navrhovanou úpravou § 55 ods. 1 sa odstraňuje nepresnosť súčasného znenia zákona, kde pri doslovnom výklade by po vodnej stavbe nemohol jazdiť jej vlastník, ak zároveň nie je správcom

vodného toku, a tiež by pri doslovnom výklade nemohol vlastník umožniť jazdu ani tretím osobám. Tým by došlo k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva zákonom. Ide o zosúladienie používanej terminológie podľa zákona o vnútrozemskej plavbe.

K bodu 62

V § 56 ods. 1 sa vkladá slovo „najmä“, keďže vymenované spôsoby vykonávania technicko-bezpečnostného dohľadu nad vodnými stavbami nie sú jedinými spôsobmi.

K bodu 63

Úprava § 56 ods. 3 vyplynula z praxe, keďže z dôvodu zabezpečenia komplexného prehľadu o vodných stavbách vzdúvajúcich, alebo zadržiavajúcich vodu je potrebné evidovať aj stavby nezaradené alebo vyradené z kategórií.

K bodu 64

Úpravou § 56 ods. 4 sa dopĺňa, že kategorizácii podliehajú aj stavby, ktoré môžu vzdúvať a zadržiavať vodu (pri odkaliskách kal). Z hľadiska bezpečnosti vodných stavieb je potrebné kategorizovať a vykonávať dohľad aj nad takýmito stavbami, bez ohľadu na to, že v súčasnosti vodu nezadržiavajú/nevzdúvajú.

K bodu 65

Úprava vyplynula vzhľadom na zavedenú skratku v § 53 ods. 1 písm. b) a § 56e.

K bodu 66

Úprava vyplynula vzhľadom na zavedenú skratku v § 53 ods. 1 písm. b) a § 56e.

Cieľom navrhovanej úpravy v § 56 ods. 7 je určiť, ktoré činnosti sú v kompetencii poverenej organizácie, a ktoré činnosti má vykonávať obsluha stavby. Súčasný text v doslovnom znení predpisuje zabezpečovať všetko čo je súčasťou technicko-bezpečnostného dohľadu prostredníctvom poverenej organizácie, no v rámci aplikačnej praxe by bolo nežiaduce zabezpečovať prostredníctvom poverenej organizácie aj bežné (každodenné) merania a obchôdzky, ktoré v súčasnosti spravidla realizuje obsluha.

Prax preukázala potrebu zabezpečovať prostredníctvom poverenej organizácie pri najvýznamnejších vodných stavbách I. a II. kategórie aj špecializované merania (geodetické, geofyzikálne, geotechnické, defektoskopické a pod.) a analýzy (posudky stability svahov voči ušmyknutiu, posudky filtračnej stability a pod.), nakoľko je dôležité, aby pri ich realizácii boli dodržané všetky požiadavky kladené poverenou organizáciou, aby boli opakovane realizované rovnakými postupmi a technológiami, aby ich výsledky v rôznych časových obdobiach boli vzájomne porovnateľné a aby za dodržanie všetkých požiadaviek zodpovedala poverená organizácia.

K bodu 67

Úprava § 56 ods. 8 vyplynula z dôvodu potreby doplniť preskúmanie kategórie vodných stavieb aj v prípade stavieb nezaradených, alebo vyradených z kategórie, a tiež zadefinovať termíny, od kedy bude preradenie vodnej stavby do novej kategórie účinné. V prípade zmeny vodnej stavby alebo jej využitia musí byť kategorizačný posudok vypracovaný ešte pred vydaním stavebného povolenia, teda vzniká situácia, keď sa preskúmava kategória existujúcej už zakategorizovanej vodnej stavby. V takomto prípade sa kategorizačný posudok vypracuje alternatívne pre súčasný stav a pre nový stav (zmenu vodnej stavby alebo zmenu jej využitia). Keďže do doby zmeny vodnej stavby alebo jej využitia ostáva platná kategória pre aktuálny stav, bolo potrebné zadefinovať podmienku, od kedy bude preradenie vodnej stavby do novej kategórie účinné (tiež je potrebné myslieť na prípad, že k plánovanej zmene nikdy nedôjde).

V prípade, že výsledkom zmeny bude preradenie do vyššej kategórie, účinnosť aktualizovaného kategorizačného posudku musí nastať skôr, ako sa začnú stavebné práce. Je to z dôvodu, že od

tohto momentu dochádza k nárastu potenciálnych škôd (F). Takýmto spôsobom bude tiež zabezpečené, že v prípade neukončenia zmeny vodnej stavby alebo jej využitia, platí stanovená vyššia kategória. V prípade, že je výsledkom kategorizačného posudku návrh na preradenie do nižšej kategórie, od momentu začatia stavebných prác začínajú klesať potenciálne škody (F) až do momentu ich ukončenia. Preto je v tomto prípade účinnosť preradenia podmienená vydaním kolaudačného rozhodnutia. V prípade neukončenia zmeny vodnej stavby alebo jej využitia ostáva vodná stavba v pôvodnej vyššej kategórii, čo je v prospech bezpečnosti.

K bodu 68

§ 56 ods. 9 písm. c) Legislatívno-technická úprava.

K bodu 69

Navrhovanou úpravou § 56 ods. 9, a to doplneným písmenom f), sa zavádza povinnosť vlastníka vodnej stavby alebo stavebníka vodnej stavby požiadať príslušný orgán o vyjadrenie k zmene etapy existencie vodnej stavby.

K bodom 70 a 71

Úprava vyplynula vzhľadom na zavedenú skratku v § 53 ods. 1 písm. b) a § 56e.

K bodom 72

Úprava v § 56d písmeno c) vyplynula v nadväznosti na zavedenie skratky v § 53 ods. 1 písm. b), a to zo „štátnej organizácii poverenej výkonom odborného technicko-bezpečnostnému dohľadu“ na „poverená organizácia“.

K bodu 73 a 74

V § 56e ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zavedenú skratku v § 53 ods. 1 písm. b).

K bodu 75

Navrhovanou zmenou v § 56e písm. a) sa zabezpečí odborná podpora pre orgány štátnej vodnej správy (vrátane ministerstva ako ústredného orgánu štátnej vodnej správy), ktoré budú mať oprávnenie požadovať poskytovanie odbornej súčinnosti od poverenej organizácie. Zároveň navrhovaná úprava umožní, aby orgány štátnej vodnej správy mohli v rámci odbornej súčinnosti vyžadovať od poverenej organizácie, aby zhodnotila stav kategorizovaných vodných stavieb, nad ktorými nie je vykonávaný odborný technicko-bezpečnostný dohľad a orgány štátnej správy nemajú informácie, či takéto stavby nie sú v stave bezprostredne ohrozujúcom životy, zdravie a majetok. V rámci SR je niekoľko desiatok kategorizovaných vodných stavieb, nad ktorými sa dlhodobo nedarí orgánom štátnej vodnej správy zabezpečiť výkon odborného technicko-bezpečnostného dohľadu, čím sa nielen porušuje vodný zákon, ale hlavne zväčšuje riziko havárie takýchto vodných stavieb. Spravidla sa jedná o vodné stavby, ktoré nemajú vlastníka a takýmito vodnými stavbami sú dokonca aj odkaliská II. kategórie Slovinky a Snina, a napriek tomu, že v prípade odkaliska Slovinky ide o najvyššiu kategorizovanú vodnú stavbu v rámci Slovenska (výška hrádzového systému až cca 110 m nad úrovňou terénu), nie je nad ňou už viac ako 20 rokov vykonávaný dohľad. Navrhovaná zmena umožní, že na základe požiadavky orgánu štátnej vodnej správy v rámci odbornej súčinnosti, poverená organizácia zhodnotí stav takejto vodnej stavby a v prípade zistenia bezprostredného ohrozenia životov, zdravia a majetku budú môcť orgány štátnej správy postupovať v zmysle ustanovení zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

K bodu 76 (§ 56f)

Aplikačná prax preukázala, že niektorí vlastníci kategorizovaných vodných stavieb v záujme znižovania nákladov na výkon dohľadu často menia hlavného zamestnanca dohľadu, neposkytujú hlavnému zamestnancovi dohľadu výsledky predchádzajúceho dohľadu a vyvíjajú ekonomický

tlak na hlavného zamestnanca dohľadu, aby nerealizoval výkon dohľadu v rozsahu vyžadovanom platnou legislatívou, prípadne, aby toleroval rizikový stav vodnej stavby. Uvedené v kombinácii so zvyšujúcim sa počtom osôb odborne spôsobilých pre výkon dohľadu vyústili do potreby zavedenia kontroly správnosti výkonu dohľadu. Navrhovaným znením sa definujú detaily kontroly správnosti výkonu dohľadu, ktorú bude realizovať ministerstvo, alebo poverená organizácia. V prípade pochybností o objektívnom a o správnom výkone TBD, musí mať ministerstvo možnosť zrealizovať jeho kontrolu.

Zároveň sa navrhovanou úpravou zabezpečí vykonateľnosť ustanovenia § 56b ods. 2 písm. b).

K bodu 77

V § 59 ods. 1 písm. n) sa precizuje text v nadväznosti na § 56.

K bodu 78

V § 59 ods. 1 písm. x) ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorá vyplýva z úpravy § 16a ods. 3.

K bodu 79

V § 59 ods. 1 sa dopĺňa písmeno ab) v nadväznosti na úpravu v bode 9.

K bodu 80

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 81

V § 61 sa dopĺňajú písmená n) a o) v nadväznosti na doplnenie v § 36 ods. 4, zavádza sa taxatívne táto povinnosť pre okresné úrady, ktoré povolujú malé čistiare odpadových vôd (domové čistiare odpadových vôd), aby viedli takúto evidenciu, aktualizovali údaje. Aktuálna evidencia je nepostačujúca.

Dopĺňa sa písmeno p), ktorým sa zavádza nová kompetencia pre orgány štátnej vodnej správy vydávať vyjadrenia v pochybnostiach o tom, či ide o vodnú plochu. Úprava nadväzuje na bod 25.

K bodu 82

Úpravou § 62 ods. 2 písm. a) môže inšpekcia vykonávať dozor nad vypúšťaním vôd z povrchového odtoku. Prax ukázala, že tieto vody môžu obsahovať znečisťujúce látky, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchovej vody a podzemnej vody, napríklad z diaľnic, veľkokapacitných parkovísk.

K bodu 83

V § 68 ods. 1 sa osobe oprávnenej vykonávať hlavný štátny vodoochranný dozor dopĺňa kompetencia vykonávať odber znečisťujúcich látok zo znečisteného prostredia (podložie, pôdy).

K bodu 84

V § 68 ods. 3 ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 85

V § 71 ods. 1 ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 86

Navrhovanou úpravou v § 73 ods. 1 sa v nadväznosti na úpravu bodu 5, ktorého cieľom je rozlíšiť a špecifikovať, kedy ide o konanie orgánov štátnej vodnej správy, teda o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie, vypúšťa doteraz zavedená skratka.

K bodu 87 až 89

V celom materiáli bolo potrebné rozlíšiť a špecifikovať, kedy ide o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie.

K bodu 90

V § 73 ods. 13 ide o legislatívno-technickú úpravu. Doplnené záväzné stanovisko v nadväznosti na § 16a. Aplikačná prax ukázala, že v súvislosti s vypracovaním odborného posudku odbornou organizáciu v rámci uplatnenia výnimky podľa § 16a plnenie environmentálnych cieľov absentuje legislatívna úprava týkajúca sa určenia povinnosti žiadateľa znášať náklady za odborný posudok. Navrhovanou úpravou sa určuje kto je povinný znášať náklady za vypracovaný odborný posudok. Zároveň sa týmto predíde problémom s odovzdanými, avšak neuhradenými posudkami.

K bodu 91

V § 73 ods. 15 ide o rozlíšenie a špecifikáciu, kedy ide o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie.

K bodu 92

Úprava § 73 ods. 22 a 23 upresňuje postup predkladania záväzného stanoviska orgánov štátnej vodnej správy pre konania orgánov štátnej správy na úseku katastra nehnuteľnosti, orgánov štátnej správy lesného hospodárstva a orgánov štátnej správy ochrany poľnohospodárskej pôdy.

K bodu 93

Ustanovenie § 75 ods. 4 upravuje pokutu za znečistenie alebo ohrozenie povrchových vôd alebo podzemných vôd porušením povinností ustanovených v § 36 ods. 15 (vypúšťanie čistiarenskeho kalu, resp. obsahu žumpy).

V porovnaní s ustanovením § 75 ods. 5 upravujúcim pokuty podľa § 39 pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami (potvrdený únik ZL; znečistenie plochy, pôdy, kanalizácie), je dolná hranica pokuty podľa aktuálneho znenia vyššia, ako je pokuta za porušenie povinností ustanovených v § 39.

K bodu 94

V § 76 ods. 3 a 4 ide o rozlíšenie a špecifikáciu, kedy ide o vodoprávne konanie a kedy ide o iné konanie ako o vodoprávne konanie.

K bodu 95

Úprava § 77 ods. 1 písm. c) - v súvislosti so zavedením možnosti odstraňovať sedimenty vo vodnom toku len s povolením orgánu štátnej vodnej správy v zmysle § 23 ods. 1 nového písmena e) sa zavádza nový priestupok.

K bodom 96

Doplnením nového zákazu v § 39 ods. 11 sa upravil aj priestupok v § 77 ods. 1 písm. f).

K bodom 97

V § 77 ods. 1 písm. i) ide o zosúladenie používanej terminológie podľa zákona o vnútrozemskej plavbe.

K bodu 98 a 99

Navrhovaná zmena § 77 ods. 1 písm. u) a ods. 2 písm. c) vyplynula z dôvodu, že sa zaviedol nový priestupok.

K bodu 100

V § 78 ods. 2 sa precizuje znenie.

K bodu 101

Predĺženie lehoty z roku 2027 na 2030 je z dôvodu technickej a administratívnej náročnosti splnenia povinnosti podľa § 80g ods. 1).

K bodu 102 (§ 80i)

Odsekom 1 sa upravuje platnosť povinnosti podľa § 43 ods. 9.

Úprava odseku 2 vyplýva z požiadavky Európskej komisie v nadväznosti na ustanovenia Rámcovej smernice o vode, aby povolenia na užívanie vôd boli časovo obmedzené. EK začala konanie o porušení predpisov zaslaním formálnych výziev Česku (INFR(2025)2027) a Portugalsku (INFR(2025)2042) za nesprávnu transpozíciu Rámcovej smernice o vode (smernica 2000/60/ES v platnom znení) vrátane povinnosti vykonávať pravidelné preskúmanie povolení na užívanie vôd z dôvodu prílišnej dĺžky platnosti týchto povolení. Zavedením prechodného ustanovenia bude odstránené riziko obdobného konania voči SR, ako aj bude dosiahnuté plnenie povinnosti vyplývajúcej z Rámcovej smernice o vode.

Odsekom 3 sa zabezpečuje dokončenie konaní začatých podľa doterajších predpisov.

Úprava odseku 4 vyplynula v nadväznosti na navrhované zmeny pre nahlasovanie odberov povrchových vôd a podzemných vôd a vypúšťania odpadových vôd do povrchových a podzemných vôd v závislosti od ich odobratého a vypusteného množstva, navrhované zmeny sa týkajú právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa. Tieto osoby sú povinné nahlasovať aktuálne údaje podľa doterajších predpisov poverenej osobe za predchádzajúci kalendárny rok najneskôr k 31. januáru 2029.

Cieľom odseku 5 a 6 je zabezpečiť prechod z doterajšej právnej úpravy do režimu navrhovaného zákona a zaistiť práva osôb, ktoré nadobudli podľa doterajších predpisov.

Úprava odseku 7 bola potrebná z dôvodu, že v § 52b sa zaviedol inštitút vecného bremena vlastníkovi pozemku pod vodnou stavbou, ktorý môže mať uzatvorenú nájomnú zmluvu pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

K bodom 103 a 104 (§ 81 ods. 2)

Písm. e) - v nadväznosti na úpravu § 32 ods. 7, kde sa doplnilo, že náklady spojené s technickými úpravami na ochranu vodárenského zdroja, ako aj iného vodného zdroja bude uhrádzať ten, kto odoberá vodu, alebo ten, kto žiada o povolenie na odber vody z vodárenského zdroja a iného vodného zdroja.

Písm. f) - úprava vyplynula v nadväznosti na novelizované ustanovenia § 32, kde sa dopĺňalo, že je možné určiť pásmo ochrany aj pre iné vodné zdroje.

K bodu 105

Úprava splnomocňovacieho ustanovenia § 81 ods. 2 písm. p) až r) v nadväznosti na novelizované ustanovenia.

K bodu 106

Legislatívno-technická úprava.

K Čl. II

Úprava § 3 ods. 2 vyplynula v nadväznosti na zavedenie pojmu sediment (Čl. I § 2 písm. bb) a bc)) a doplnenie činnosti odstraňovania sedimentov (Čl. I § 23 ods. 1 písm. e)) v návrhu vodného zákona.

K ČL. III

K bodu 1

V § 1 sa dopĺňa predmet úpravy o písmeno d) a zavádza sa legislatívna skratka.

K bodu 2

V § 2 sa do základných pojmov dopĺňajú definície pojmov prevádzka verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Doplnenie si vyžiadala aplikačná prax. V platnom znení vodného zákona neboli zakotvené pojmy prevádzka verejných vodovodov a verejných kanalizácií, iba povinnosti na ich plnenie. Chýbajúce definície pojmov spôsobovali ich nejednotný výklad orgánmi dohľadu štátnej správy nad rôznymi aktivitami v oblasti právnej úpravy verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

K bodu 3

Do § 3 ods. 3 písm. a) sa medzi subjekty verejného práva dopĺňa združenie obcí. Združenie na tieto účely predstavuje právnickú osobu zriadenú podľa § 20b až 20f zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Navrhovaná úprava umožňuje viacerým obciam spoločne naplňovať úlohy obcí, a to vrátane starostlivosti o životné prostredie, kam spadá aj zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd a zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Pri riešení týchto úloh je v praxi častokrát potrebné riešiť územie celej tzv. aglomerácie, čo je územie častokrát širšie než je kataster samotnej obce, a preto spolupráca obcí pri zabezpečení ich úloh v území aglomerácie môže byť efektívne realizovaná práve prostredníctvom osobitne zriadenej právnickej osoby – združenia obcí. Súčasné znenie zákona predpokladá ako subjekt verejného práva obce, no explicitne neuvádza združenia tvorené týmito obcami. Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností, ako aj s ohľadom na prax (záujem obcí spájať sa pre riešenie svojich úloh v území aglomerácie), sa do návrhu zákona dopĺňa združenie obcí ako subjekt verejného práva. Uvedeným sa tiež umožní efektívnejšia podpora budovania infraštruktúry verejných vodovodov a verejných kanalizácií z dotačných prostriedkov Envirofonde, či európskych zdrojov, ktoré sa na legislatívu – zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách odvolávajú. Právna forma združenia umožní jednoduchšie preukázanie vysporiadania majetkovo-právnych vzťahov a povolení (napr. rozhodnutie o stavebnom zámere) voči poskytovateľom dotácií vyžadovaných na účely konaní o udelení dotácie, čo bude mať aj pozitívny vplyv na rýchlosť konaní.

K bodu 4

Úprava § 3 ods. 3 písm. c) vyplynula z bodu 1, kde sa zavádza legislatívna skratka. Ide o legislatívnu úpravu.

K bodu 5 (§ 3 ods. 5)

Jednak ide o zjednotenie terminológie s vodným zákonom a taktiež o precizovanie textu. Legislatívno-technická úprava.

K bodu 6

Úprava § 3 ods. 9 vyplynula z bodu 1, kde sa zavádza legislatívna skratka. Ide o legislatívnu úpravu.

K bodu 7

Navrhuje sa precizovať doterajšie právo vstupovať na cudzí pozemok za účelom zriaďovania stavby verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, ktoré v praxi spôsobovalo interpretačné

nejasnosti s cieľom efektívnejšieho procesu povoľovania a výstavby verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Zároveň sa spresňuje, že toto právo patrí vlastníkovi verejného vodovodu, vlastník verejnej kanalizácie, ktorý je subjektom verejného práva alebo právnickej osobe založenej štátom.

Navrhuje sa povinnosť oprávnenej osobe konať tak, aby nespôsobil škodu, ako aj možnosť vstupu na pozemok z dôvodu havárie a upovedomiť vlastníka nehnuteľnosti o plánovanom začatí výkonu oprávnenia, podobne ako to zákon ukladá prevádzkovateľovi.

Navrhuje sa povinnosť oprávnenej osoby uviesť nehnuteľnosť do pôvodného stavu.

Navrhuje sa precizovať rozsah vecného bremena podľa odseku 1 a komplexne upraviť moment vzniku vecného bremena spočívajúceho v práve zriadiť stavbu verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, keďže vecné bremeno práva stavby verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie môže vzniknúť nielen schválením stavebného zámeru, ale aj ohlásením stavebnému úradu podľa Stavebného zákona, prípadne inak, ak stavebné práce nebudú podliehať povoleniu podľa stavebných predpisov.

Taktiež sa upravuje vykonanie záznamu vecného bremena do katastra nehnuteľností, ako aj nárok vlastníka nehnuteľnosti na primeranú náhradu a postup na jej uplatnenie.

K bodu 8

Vecné bremeno vzniká priamo zo zákona (*ex lege*). Vlastník pozemku je povinný strpieť na svojom pozemku, na ktorom sa nachádza vodovodné potrubie a ďalšie objekty verejného vodovodu alebo stoková sieť a ďalšie objekty verejnej kanalizácie, rekonštrukciu, modernizáciu, obnovu a vykonávanie opravy a údržby verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Vlastník pozemku má právo na primeranú jednorazovú náhradu za vznik vecného bremena; toto právo zaniká, ak sa neuplatnilo u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia oznámenia o vykonaní záznamu vecného bremena podľa osobitného predpisu. Výška primeranej jednorazovej náhrady sa určí znaleckým posudkom vo výške všeobecnej hodnoty obmedzenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ak sa vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a vlastník pozemku nedohodli inak. Ak sa vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a vlastník pozemku na výške primeranej jednorazovej náhrady nedohodnú, každý z nich môže podať súdu návrh na rozhodnutie o výške primeranej jednorazovej náhrady do jedného roka odo dňa uplatnenia si nároku u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.

K bodu 9

Ide o zjednotenie textu s vodným zákonom. Legislatívno-technická úprava.

K bodu 10

V § 36 ods. 7 písm. e) sa doplnil odkaz na ustanovenie § 36 ods. 4 vodného zákona, ktorým sa ustanovuje postup odvádzania odpadových vôd a nakladania s odpadovými vodami zo žump.

K bodu 11 a 12

V nadväznosti na vložený odkaz 26a v bode 5 sa mení navrhované označenie odkazov 26a až 26c na 26b až 26d, ako aj označenie poznámok k nim.

K bodu 13

Ustanovenie § 39 ods. 1 písm. c) sa dopĺňa v súvislosti s plnením povinností v § 15 ods. 1 písm. i) a § 16 ods. 1 písm. h) týkajúcich sa povinnosti vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie (alebo prevádzkovateľa verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie) vytvárať účelovú rezervu finančných prostriedkov a jej použitie na obnovu verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie v súlade s plánom obnovy verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Na túto skutočnosť upozornil aj Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v rámci kontroly vybraných vodárenských spoločností.

K bodu 14

Ide o zjednotenie textu s vodným zákonom. Legislatívno-technická úprava.

K bodu 15

Ustanovením § 42be sa zabezpečí právna istota pre vlastníka pozemku, oprávnených z vecného bremena, ako aj prevádzkovateľa verejného vodovodu a verejnej kanalizácie. Vecné bremená, ktoré vznikli k pozemkom zaťaženým verejným vodovodom alebo verejnou kanalizáciou pred účinnosťou tohto zákona (napríklad na základe zmluvy) ostávajú zachované.

K Čl. IV

K bodu 1

Úpravou § 2 ods. 2 písm. g) sa dosiahne zosúladenie definície mokrade s definíciou v Dohovore o mokradiach (Ramsarský dohovor).

K bodu 2

Väčšina vodárenských zdrojov sa nachádza mimo zastaveného územia, požiadavkou pre I. ochranné pásma vodárenského zdroja je oplotenie. Navrhovanou úpravou sa docieľi, že na takéto oplotenie na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa nebude vyžadovať súhlas orgánu ochrany prírody.

K bodu 3

Ustanovenia § 13 sa dopĺňa o nový odsek 8 v nadväznosti na aplikačnú prax, ktorá ukázala, že činnosti správcu vodného toku vyplývajúce z vodného zákona sú obmedzované. Z obmedzení územnej ochrany bol vyňatý druhý stupeň ochrany okrem chránených území podľa § 28.

Zároveň bola konkretizovaná činnosť správcu vodných tokov na vodných stavbách, pre ktoré sú vyňaté obmedzenia územnej ochrany, a to činnosti v § 48 ods. 5) písm. g) vodného zákona - prevádzkovať a udržiavať v riadnom stave vodné stavby zabezpečujúce funkcie vodného toku alebo slúžiace vodnému toku, ktoré má správca vodného toku v správe alebo v užívaní, prípadne je povinný ich prevádzkovať z iného dôvodu a § 48 ods. 5) písm. o) vodného zákona - zabezpečovať ochranu pred povodňami podľa osobitného predpisu a odvádzanie alebo prečerpávanie vnútorných vôd, pričom osobitným predpisom sa rozumie zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Zároveň bolo doplnené odvolanie sa na osobitný predpis, konkrétne činnosti pri výkone zabezpečovacích prác a záchranných prác počas povodňovej aktivity, ako aj ustanovenie o povodňovej komisii. Členmi povodňových komisií sú aj zástupcovia ochrany prírody, ktorí dávajú podnety na prijatie opatrení pri povodňovej aktivite z hľadiska záujmov ochrany prírody, vzájomná súčinnosť tu bude zachovaná.

K bodu 4

Úprava § 47 ods. 4 písm. c) vyplynula v nadväznosti na novelu Trestného zákona. Vyčíslenie značnej škody odkazuje na Trestný zákon. Po jeho novelizácii bola značná škoda zvýšená na takmer 10 násobok – z 26 600 € na 250 000 €, čo je vo vzťahu k potrebe ochrany majetku neprimeraná suma. Po novele Trestného zákona je väčšia škoda určená sumou 20 000 €, čo približne zodpovedá predchádzajúcej značnej škode. Takisto zámerom ustanovenia je minimalizovať správcovi vodného toku administratívne prekážky a časové obmedzenia pri realizácii povinností vyplývajúcich z § 48 ods. 5 vodného zákona.

K bodu 5

Doplnením ustanovenia § 47 o nový odsek 11 sa zavádza fikcia súhlasu pre správcu vodného toku na výrub dreviny podľa odseku 7, ktorý odkazuje na odsek 3. Správcovi vodného toku vyplývajú povinnosti z vodného zákona a zákona o ochrane pred povodňami, ktorých plnenie si často

vyžaduje urýchlenú reakciu na dôsledné zabezpečenie navrhnutých opatrení na ochranu pred povodňami. Fikcia súhlasu sa nevzťahuje na výrub drevín v územiach so štvrtým a piatym stupňom ochrany. Zároveň sa dopĺňa, že ak orgán ochrany prírody činnosť zakáže, stanovisko musí byť odôvodnené s priestorovým vymedzením rozsahu zákazu. Ak stanovisko nespĺňa podmienky podľa predchádzajúcej vety, správca vodného toku požiada ministerstvo, aby vyzval dotknutý orgán štátnej správy na jeho doplnenie. Pôvodná lehota 15 pracovných dní pre orgán ochrany prírody na vydanie súhlasného stanoviska, obmedzenie výrubu, zakázanie výrubu alebo určenie podmienok na uskutočnenie takéhoto výrubu pritom ostáva zachovaná. Navrhovanou úpravou sa rieši situácia, ak v stanovenej lehote takéto stanovisko/zakaz/obmedzenie/podmienky výrubu nie sú orgánom ochrany prírody dané a situácia si vyžaduje neodkladnú reakciu na zabezpečenie opatrení na ochranu pred povodňami.

K bodom 6 až 8

V nadväznosti na doplnený odsek 11 v § 47 sa prečíslovali ďalšie odseky. Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K Čl. V – VI

Potreba úpravy § 10 ods. 2 písm. b) v článku V a § 3 ods. 2 v článku VI vyplynula z nového znenia definície vodnej plochy a nového ustanovenia § 28 odsek 2 písm. k) vodného zákona.

Čl. VII

Navrhuje sa delená účinnosť zákona.